

קריאה

Page 75

בצר לי אקרא ה' (תהילים י"ח)

הקריאה היא תפילה שקורא האדם להקב"ה מכח הכרה ברורה שהקב"ה שומע לו, ומתוך שברור לו שבמידותיו יתב' להאזין לתפילתו ובכוחו לעשות בקשתו. ודומה זה לאדם הקורא לחבירו באשר יודע שהוא קרוב אליו ושומע את קריאתו. אע"פ שיש בטבע האדם תכונה לצעוק מתוך צרה גם כשאין מי

והיא נקודת היסוד בתפילה ובכל עבודת ה', התפיסה הפשוטה שמציאות השי"ת איתנו היא מציאות ממשית, לא פחות מכל מציאות דומם צומח חי או מדבר העומדים לפנינו, כן השי"ת הוא מציאות חיה אמיתית, פשוטה וברורה, לדבר ולקרא לו, והוא שומע אותנו במובן הפשוט ביותר שיכול להיות. וככל שיתפוס האדם זאת יותר בפשטות, הינו יותר יהודי ויותר אנוש ויותר עובד ה', וכלשון חז"ל הלואי שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. וזה לשון רבינו המס"י, והנה שלשה דברים צריך שיתכלל האדם ויתבונן היטב כדי שיגיע אל זאת היראה, האחד - שהוא עומד ממש לפני הבורא יתברך שמו ונושא ונותן עמו אע"פ שאין עינו של אדם רואהו, ותראה כי זה הוא היותר קשה שיצטייר בלב

Page 76

ותכונותיו. וכאשר קורא למישהו בשמו הרי קורא לו מפני שרוצה לדבר עמו באיזה ענין השייך דוקא לאותו אדם שאליו קורא, לצורך תועלת מסויימת, ותועלת זו תבוא דוקא מאותו אדם מכח תכונותיו ומציאותו, ועל כן קורא לו בשמו דוקא, שהשם הוא המבטא את תכונותיו וכוחותיו, שבכוחות ההם שהם נושאים ענין שמו, יוכל אח"כ להשלים בקשתו.

Page 77-78

וכן ענין קריאה להקב"ה, שקורא אליו יתברך במה שברור לו שהשי"ת קרוב אליו ושומע קריאתו, ובעיקר מה שקורא בשמו יתב', כגון בשם של רחמים, היינו במה שהקב"ה יש אצלו כביכול רחמים בענין פלוני, ובזה קורא הוא לו יתב' שירחמהו.

ומשל נכון על הקריאה, ההולך בלילה במקום חשוך ובכיסו סכום כסף גדול, נטפל אליו גוי אחד לעושקו או אפילו להורגו, והנה ברגע נורא זה עוברת שם במקרה מכונית משטרה, והוא רואה וצועק בכל כחו - "האלו האלו!!!" - "משטרה!!!" והנה הרי באמת עוברים שם עוד מכוניות. ואם היה צועק "הצילו" סתם לכל מאן דעבר, הרי דומה זה לשועה או צעקה, אבל מה ברורה ונפלאה היא הקריאה כאשר בוחר ונוקב בשם מי שמכיר בבירור שבכחו לעזור לו במצב זה, וגם שנוקב בשמו בדיוק, באשר הוא שוטר, שזה השם מבטא כח ואיכפתיות ורחמים, ושתמיד רגיל לעשות מעשה הצלה, שזה מקצועו ועבודתו. זאת ועוד, מלבד נוראות נחיצות הקריאה, כמה שמחה ובטחון מונחים בקריאה זו, כאשר רואה שהמשטרה עוברת בדיוק עכשיו ממש סמוך לו וודאי ישמעו צעקתו, יעצרו ויחשבו לעזרתו.

כן ממש כמשל זה - בק"ו ובן בנו של ק"ו, מה דכתיב, ויעבור ה' על פניו, משה רבינו היה ברגע של פחד וחרדה נוראים, כל העשירות שקיבל, התורה עצמה, נצחיות עם ישראל, תכלית כל העולמות וכל רצון ה' בעולם, - את הכל, עומדים לעשוק ממנו ע"י מעשה העגל, והנה ברגע של צרה נוראה זו, - ויעבור ה' על פניו, השכינה הקדושה, כביכול עוברת סמוך לו, - ויקרא!!!, ומה קרא, "השם!!!", כביכול כאומר, "האלו האלו!!!", "השם!!!", - מהוה כל ההווה, מאפס הגמור בחסד אין סופי, - אין סופיות של כח, - אין סופיות של רחמים, - אין סופיות של קירבה ואיכפתיות.

וכן כל אחד ואחד כאשר קורא בתפילתו להשם, ובפרט בעת צרה שאז השי"ת עובר קרוב סמוך לו, איזו קריאה נוראה היא זו מילת "השם", כשיבין לרגע כל אחד כפי ערכו - מהי משמעות השם, איזו עוצמה מונחת בו ומה הוא כולל. ויש בזה עוד משל, אם שוטרים אלה הם על ידו ולא שעברו שם במקרה אלא הוא הקדים ונתן להם שכרם על מנת שיהיו סמוכים לו לשומרו, והם מצויידים בנשק ועומדים סמוך לו, והוא צועק וקורא להם - שוטרי הצילוני!!! **כן** בנמשל הקריאה - אלוהי, היינו, אלקים - עם כל המשמעות של אלקותו יתב' שלי!!!, איזו קריאה ותפילה מונחים בזה! איזה ביטוי של שמחה ובטחון! וכמה נפלא לומר, אלוהי-י - נצור לשוני מרע. הרי חז"ל שקלוח ללשון הרע כנגד שלש עבירות החמורות, וא"כ הרי נמצא במצב של סכנה נוראה, באים לעושקו מכל עשירותו עבור מילה אחת, ואז צועק, אלקי!. וכן כל התפילה כולה - שמות קדושים ונוראים, כל אחד עם נוראות הקריאה שלו לעצמו.

מתפלל, וכגון כשאומר וטהר לבנו לעבדך באמת, שהרי בלי זה למה לו חיים, וזה יותר נחמד ונחוץ לו מכל העולם כולו, ואם לא ישיג זה הרי יפול לשאול תחתית אשר כל רגע שם גרוע הוא מכל יסורי עוה"ז. ואלמלי כל יסורי עולם נפלו עליו, וכי לא הי' משתגע לבקש מכל מי שיכול לעזור לו, וכן הדבר כאן. וכן כשמבקש - בנה ביתך כבתחילה, כמה צריך להתרגש בתפילה על ידי התבוננות נפלאה זו, ואילו פיו מלא בכי וצעקה כיס לא יספיק בכדי לבקש בקשה כזו. וכן אמרו חז"ל (סנהדרין ס"ח) על ר"ע בשעה שהוציאו מיטת רבי

צעקה

ויאנחו בני ישראל מן העבדה ויזעקו
(שמות ב')

צעקה היא כאשר הלב סוער מעוצמת נוראות הבקשה עד שאינו יכול להוציא מילים מפיו, ורק צועק בקולו, וזוהי תפילה שהיא צעקה, ומבואר בחז"ל

יקידתא, הוא היצה"ר הוא השטן הוא מלאך המות. וכאשר האדם עומד בתפילה וחוקר בדעתו על מצבו ועל הסכנה הגדולה שהוא נתון בה, ובקרב לבו צועק אל ה' ומפרש בקשתו, הרי זו תפילת שועה. אמנם צעקה היא יותר מזה, ודומה הדבר לאחד שהולך בדרך ופתאום עומד לנגדו ליסטים עם חרב חדה, והנה לא רחוק ממנו עומד אדם שבידו להצילו, הרי באופן טבעי יצעק צעקה גדולה לעבר אותו אדם "בא מהר לעזרתיי", והנה רואה שההוא אינו חש אליו להצילו, מיד תצא מפיו מאליה זעקה שניה, פשוטה, בלי מילים, היסטורית ונוראה, וכלשון הפסוק - וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, וכל כוחותיו ורגשותיו נקבצו כולם בצעקה הנוראה הזו, וזו היא הצעקה.

וכאשר שומעים על חולה, פעמים מפתק בבית הכנסת, פעמים ממודעה בעיתון "נא לבקש רחמים על...", ואין איש שם על לב. או כשיש תפילת רבים באמירת תהילים כמה דקות אחר התפילה, אין לנו פנאי וכל אחד בורח לדרכו, מי יודע כמה נפשות יתבעו מידינו. ועוד שם בברכות, אמר רבא אם תלמיד חכם

שועה

ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה
(שמות ב')

השועה היא צעקה של בקשת רחמים, לבקש מהקב"ה בחוזקה על צרותיו וחסרונותיו, ונראה משמעות שועה היא בקשת רחמים כאשר הבקשה היא גדולה ומרה מאד, ואיננה כמבקש סתם, אלא תופסת היא שם אחר הנקרא בלע"ז "היסטריה". וכדרך הנשים אשר בעת צרתן משתגעות בבכיות מבלי יכולת להשתלט על עצמן, ומוציאות בבת אחת כל מיני קולות של בקשה שיש בכוחם.

ולכן צריך האדם כשמתפלל להקב"ה להבין היטב מה הוא מבקש ועד כמה הוא צריך את הדבר שמבקש, דהרי אינה דומה בקשה על ענין שהוא רק בגדר של לכתחילה ולא הכרח גמור, לבקשת ענין שהנשמה תלויה בו, וכאשר צועקים ומרגישים את נחיצות הבקשה, זו כבר סיבה חשובה כשלעצמה שיקבל הקב"ה תפילתו. וכדכתיב אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאוני צרה ויגון אמצא וגו', שהבקשה, לא היתה רק למלאות רצונותיו ועניניו של דוד, אלא שעיקר חיי נפשו היו תלויים בו יתברך, וסביב סביב היו אופפים אותו סכנות להוריד נפשו לשאול, לכן צעק ואמר אנא ה' מלטה נפשי. וסמוך לזה כתיב, שובי נפשי למנוחכי כי ה' גמל עליך, כי חלצת נפשי ממות וגו', שכך הוא טבעם של הדברים, שכאשר בא לבקש, אפילו אם אין רוצים למלאת בקשתו, אבל אם יצעק וישוע, בע"כ יכמרו הרחמים ועושים לו בקשתו.